

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
"НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради інституту
від "20" 12 2019 р.,

протокол № 5

Голова Вченої ради

 В.С. Лукач

Уведено в дію

наказом директора ВП НУБіП України

"Ніжинський агротехнічний інститут"

від "20" 12 2019 р. № 206

ПОЛОЖЕННЯ

**про робочу програму навчальної дисципліни
у Відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і
природокористування України
"Ніжинський агротехнічний інститут"**

1. Загальні положення

1.1. Метою Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України "Ніжинський агротехнічний інститут" (далі – Положення) є унормування структури робочої програми навчальної дисципліни (далі – РПНД), її змісту, результатів навчання та критеріїв їх оцінювання.

1.2 Базовими документами для розробки РПНД є Закон України "Про вищу освіту", Положення про організацію освітньої діяльності у Відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України "Ніжинський агротехнічний інститут" (далі – Інституту), освітня програма, навчальний спеціальності (освітньої програми).

1.3 РПНД є внутрішнім нормативним документом, на основі якого розробляються навчальні та навчально-методичні посібники, інші методичні матеріали, що забезпечують опанування дисципліни.

Вона розробляється викладачем (лектором) профільної кафедри з метою визначення місця навчальної дисципліни у системі професійної підготовки фахівця, змісту освіти для фахівців певного ступеня вищої освіти та вимог до сформованості їх загальних і спеціальних (фахових) компетентностей.

1.4 Для денної та заочної форми навчання розробляється єдина РПНД. Якщо змістовне наповнення РПНД неоднакове для різних освітніх програм, то розробляються окремі робочі програми. Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни має бути доступна здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін.

1.5 РПНД визначає мету, зміст, структуру, обсяг і порядок вивчення дисципліни, компетентності та результати навчання відповідно до освітніх програм.

1.6 РПНД розглядаються та схвалюються до початку навчального року на засіданні кафедри, групою забезпечення освітньої програми (на якій викладається дисципліна) і затверджується деканом факультету, до складу якого входить кафедра, скріплюється печаткою Інституту. РПНД дає право на здійснення навчального процесу у рамках вивчення дисципліни.

РПНД зберігається на кафедрі у роздрукованому вигляді та в електронному форматі дистанційного курсу відповідної дисципліни на навчальному порталі Інституту <http://moodle.nati.org.ua/>.

Розробником робочої навчальної програми, як правило, є викладач кафедри, за яким закріплена відповідна дисципліна. Відповідальність за розроблення та оформлення робочих програм покладається на завідувача кафедри, за якою закріплена дисципліна.

1.7 Робочі програми навчальних дисциплін мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень.

2. Структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни

2.1. Структура робочої програми

Зразок оформлення, структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни наведено в додатку 1.

Структура робочої програми включає:

1. Титульну сторінку.
2. Вступ.
3. Опис навчальної дисципліни.
4. Програму навчальної дисципліни.
5. Форми, методи контролю і критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.
6. Рекомендовану літературу.

2.2 Зміст робочої програми

2.2.1. Титульна сторінка має містити обов'язкові реквізити: назви міністерства, Інституту, факультету, кафедри, гриф затвердження (деканом факультету), підпис декана факультету, назву навчальної дисципліни, ступінь освіти, галузь знань, спеціальність, назву освітньої програми, місце і рік укладання.

Друга сторінка робочої програми навчальної дисципліни містить реквізити укладачів, номер протоколу і дату засідання кафедри, на якому вона була схвалена, підписи завідувача кафедри і гаранта освітньої програми, на якій викладається дисципліна, знак копірайту.

2.2.2. Вступ містить інформацію відповідно до якої освітньої програми була складена РПНД. Визначає мету навчальної дисципліни, 3-4 завдання навчальної дисципліни, міждисциплінарні зв'язки, наводяться загальні та спеціальні (фахові) компетентності, що формуються цією дисципліною, програмні результати навчання відповідно до освітньої програми спеціальності (якщо навчальна дисципліна викладається на декількох спеціальностях, освітніх програмах, то потрібно вказати загальні та спеціальні (фахові) компетентності, програмні результати навчання для кожної з них окремо).

Для вибіркової дисципліни викладач самостійно формує перелік компетентностей та результатів навчання.

2.2.3. Розділ "Опис навчальної дисципліни" містить загальну інформацію у табличній формі, яка включає:

- найменування показників: кількість кредитів ECTS, змістових модулів, загальна кількість годин по денній і заочній формі, тижневих годин для денної форми навчання (аудиторних, самостійної роботи здобувача);
- опис підготовки фахівців: галузь знань, спеціальність, освітню програму, рівень (перший, другий, і ступінь вищої освіти (бакалавр, магістр)).
- характеристика навчальної дисципліни, що наводиться окремо для денної і заочної форми навчання, де вказується: обов'язкова чи вибіркова дисципліна відповідно до освітньої програми, рік підготовки, семестр (за навчальним планом), розподіл навчальних годин за видами занять (лекції,

практичні, семінарські, лабораторні), самостійна робота, а також вид контролю (екзамен, залік).

Опис навчальної дисципліни наводиться окремо для кожної освітньої програми, якщо є різними години згідно з навчальним планом, якщо ж ні, то вказуються назви кожної освітньої програми у назві.

2.2.4. У розділі "Програма навчальної дисципліни" подається змістовне наповнення змістових модулів і теми, які вони включають. Викладач може визначати або змістові модулі та теми лекцій, які в них викладаються, або виключно теми з переліком питань, що виносяться на ці теми. Зміст програми має задовольняти наступні критерії: науковість, логічність, завершеність, повнота розкриття змісту дисципліни, компетентнісна орієнтованість.

2.2.5. Розділ "Структура навчальної дисципліни". Подається розподіл навчального часу за формами навчання та видами занять відповідно до навчального плану. Тематичний план навчальної дисципліни структурується за семестрами, змістовими модулями, темами.

У розділі "Теми семінарських/практичних/лабораторних занять" (якщо такі передбачені) необхідно подати орієнтовний перелік таких занять.

Самостійна робота здобувача передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять; підготовку до практичних занять; виконання домашніх практичних завдань протягом семестру, а також самостійне опрацювання навчального матеріалу до окремих модулів або тем у вільний від аудиторних занять час. У розділі "Самостійна робота" необхідно вказати форми та зміст навчального матеріалу, що є предметом самостійного опрацювання студентами.

2.2.6. Розділ "Форми, методи контролю і критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти" має містити інформацію щодо особливостей оцінювання результатів навчання за даною навчальною дисципліною, порядок і методи проведення вхідного, поточного та підсумкового контролю. Наводиться система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (див. додаток 1, табл. 5.1-5.4), яка розробляється викладачем і доводиться до відома здобувачів на першому занятті з навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка визначається як сума балів за всі види навчальної діяльності.

Результати навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за результатами опанування дисципліни визначаються відповідно до запровадженої в Інституті системи за 100-бальною та національною шкалою.

2.2.7 Розділ "Інструменти, обладнання та програмне, навчально-методичне забезпечення", використання яких передбачає навчальна дисципліна визначається за потребою.

2.2.8 Розділ "Рекомендована література" включає:

– основну літературу (до 10 фундаментальних базових джерел, включаючи власні розробки викладачів з курсу (посібники, навчальні посібники, навчально- методичні посібники та інші методичні матеріали);

– допоміжна література призначена для поглибленого вивчення окремих тем, розділів навчальної дисципліни, включаючи довідникові,

періодичні видання, монографії, статті у фахових виданнях тощо (до 15 джерел).

Основна та допоміжна література має бути актуальною, сучасною і містити не менше 50% джерел за останні 5 років.

– інформаційні ресурси в Інтернет презентують інформаційні ресурси та інтернет-джерела із зазначенням посилань на відкриті електронні ресурси Інтернет та закриті (власні розробки на навчальному порталі Інституту, репозиторію Інституту, Інтернет сторінки, папки або файли на OneDrive,), де розміщена інформація щодо дисципліни.

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Ніжинський агротехнічний інститут

Факультет _____

Кафедра _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

(підпис)

(ПІБ)

" ____ " _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(назва навчальної дисципліни)

ступінь освіти _____

(бакалавр, магістр)

галузь знань _____

(шифр і назва)

спеціальність _____

(шифр і назва)

освітня програма _____

(назва)

Робоча програма з дисципліни _____ для
здобувачів вищої освіти спеціальності _____
освітньої програми _____
"__" _____ 20__ року – __ с.

Розробники:

(ПІБ автора(ів), науковий ступінь, вчене звання, підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____.
Протокол від "__" _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (ПІБ)

Схвалено проектною групою освітньої програми _____

Гарант освітньої програми _____
(підпис) (ПІБ)

Примітка: якщо навчальна дисципліна викладається на декількох освітніх програмах, то потрібно вказати усі проектні групи та гарантів освітніх програм.

© ПІБ, 20__ рік
© НАТІ, 20__ рік

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни _____ складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавр/магістр галузі знань _____ формує інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувані вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни –.....

Завдання вивчення дисципліни:

1.....

2.....

3.....тощо.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

дисципліни, що передують: _____;

(вказати назви навчальних дисциплін)

дисципліни, що забезпечуються: _____.

(вказати назви навчальних дисциплін)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми _____ спеціальності _____.

Інтегральна компетентність (ІК):

.....

Загальні компетентності (ЗК):

.....

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

.....

Програмні результати навчання (ПРН):

.....

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та результатів навчання (для вибіркових дисциплін).

Примітка: якщо навчальна дисципліна викладається на декількох освітніх програмах, то потрібно вказати загальні і спеціальні (фахові) компетентності, програмні результати навчання для кожної з них окремо.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – ____	Галузь знань – _____ (шифр і назва)	обов'язкова/вибіркова	
	Спеціальність – _____ (назва)		
Змістових модулів – ____	Рівень вищої освіти: перший/другий Ступінь освіти: бакалавр/магістр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: _____		Семестр	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,4 самостійної роботи студента – 3,53		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
	Форма контролю: залік/екзамен		

Примітка. Опис навчальної дисципліни наводиться для кожної спеціальності, освітньої програми окремо, якщо різні години відповідно до навчального плану, якщо ні, то вказуються назви кожної спеціальності, освітньої програми у назві.

2. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 НАЗВА

Тема 1.....

Тема 2.....

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 НАЗВА

Тема 3.....

Тема 4.....

АБО

Тема 1.....

Тема 2.....

Тема 3.....

Тема 4.....

Примітка. Після кожної теми наводиться короткий виклад питань, які передбачається висвітлити в даній темі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек.	п.	лаб.	с.р.		лек.	п.	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1 (____ кредитів ECTS).										
Тема 1.										
Тема 2.										
Тема 3.										
Тема 4.										
Тема 5.										
Разом за ЗМ 1										
Змістовий модуль 2 (____ кредитів ECTS).										
Тема 6.										
Тема 7.										
Тема 8.										
Тема 9.										
Тема 10.										
Разом за ЗМ 2										
Усього										

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Примітка. Вказуються таблиці лише тих форм аудиторних занять, які передбачені робочим навчальним планом.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни (як приклад);

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять,
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. тощо

4. Методи навчання

Вказуються методи, що використовуються викладачем під час навчання.

5. Форми контролю, методи і критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

У даному розділі наводяться форми контролю, методи і критерії оцінювання знань, зазначаються види завдань, що використовуються при проведенні кожного із видів контролю.

До основних форм контролю відносяться:

- залік, екзамен.

До основних методів оцінювання відносяться:

- опитування;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- творчі проекти;
- індивідуальні завдання;
- тестування;
- розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (див. табл. 5.1-5.2).

Таблиця 5.1 - Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності _____, освітньої програми.

Поточний контроль та самостійна робота										Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Змістовий модуль 1 (max 10 балів)			Змістовий модуль 2 (max 25 балів)				Змістовий модуль 3 (max 15 балів)				
Організаційно-навчальна робота	Самостійна робота	Тести в Moodle	Організаційно-навчальна робота	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Самостійна робота	Тести в Moodle	Контрольна робота	Підсумкове завдання/ Науково-дослідне завдання/ Творче завдання/ Екзамен	100
5	5	5	7	8	5	10	10	5	15		

або

Таблиця 5.2 - Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності _____, освітньої програми.

Поточний контроль											Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	8	5	5	5	7	5	5	40	100

T1, T2 ... T11 - теми навчальної дисципліни.

Примітка. У таблиці 5.1-5.2 наведено ПРИКЛАДИ нарахування балів. Розподіл балів та їх деталізація за навчальною дисципліною визначаються викладачем.

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що запроваджені в Інституті за 100-бальною шкалою та національною шкалою, що доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті. Загальна оцінка визначається, як сума балів за всі виконані завдання.

Варто показати взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності.

Приклад наводиться у таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 — Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Результати навчання	Види робіт				
	Тест	Письмова робота	Практичне завдання	Усна доповідь
Навчальний результат 1	+		+		
Навчальний результат 2			+	+	
Навчальний результат 3	+	+	+		
Навчальний результат 4	+	+	+	+	
.....					

Критерії оцінювання

У цьому розділі детально описують критерії оцінювання поточного та підсумкового контролів, завдань самостійної роботи, індивідуальних завдань, курсової роботи (проекту) з урахуванням системи оцінювання навчальних досягнень, прийнятої в Інституті. Зазначаються умови допуску здобувача освіти до поточного оцінювання та підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни.

Інформація про критерії оцінювання різних видів контролю може подаватись як в описовій формі, так і у вигляді таблиць.

Примітка. У таблиці 5.4 визначена шкала оцінювання, прийнята в Інституті.

Таблиця 5.4. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Сума балів за всі види навчальної діяльності – рейтинг здобувача вищої освіти	Оцінка за національною шкалою	
	Екзаменаційна оцінка	Залік
90 – 100	відмінно	Зараховано
74 – 89	добре	
60 – 73	задовільно	
0 – 59	незадовільно	Не зараховано

6. Інструменти, обладнання, програмне, навчально- методичне забезпечення (за потребою)

7. Рекомендована література

Основна література

(до 10 фундаментальних базових джерел, включаючи власні розробки з курсу)

Допоміжна література

(до 15 джерел)

Інформаційні ресурси в Інтернет

(посилання на відкриті електронні ресурси Інтернет та закриті (власні розробки на навчальному порталі Moodle, репозиторію Інституту, Інтернет сторінки, папки або файли на OneDrive), де розміщена інформація щодо дисципліни.

Лист-погодження
до Положення про робочу програму навчальної дисципліни у
Відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і
природокористування України
"Ніжинський агротехнічний інститут"

Заступник директора
з навчально-виховної роботи

І.О. Демчук

В.о. декана факультету
інженерії та енергетики

А.Г. Кушніренко

В.о. декана факультету
агротехнологій та економіки

В.П. Кулик

Методист інституту

В.В. Лементарьов

Провідний юристконсульт

М.О. Подлуцький